

10 İster İnan İster İnanma

1. Mitoloji

1 Okuyalım, yerleştirelim

yok ettiğinden • doğduğu • olduğunu • tükeneneğini • koruduğuna • getireceğine • olduğuna • doğduğuna

Mitler

İnsanoğlu evrendeki yerini, yaşadığı toplumun köklerini ve doğa olaylarının anlamını hep sorgulamış, sorularına yanıtlar aramıştır. Bugün, evrendeki olay ve olguları sağlam esaslara dayanarak açıklamaktadır. Fakat eski çağlarda insanlar bu tür açıklamalardan yoksundu. O çağlarda yaşayan insanın akıl erdiremediği şeyler karşısındaki durumunu bir düşünün... Güneş nasıl böyle şaşmaz bir düzenle doğuyor ve aynı şekilde batıyordu? Neden değişik mevsimler vardı? İnsanlar niçin hasta oluyorlar, nasıl rüya görüyorlardı? Bunların tek bir açıklaması olabilirdi. Her şeyi yapan; kendilerini korkutan, düşündüren, saygı duymaya zorlayan ve kendilerinden çok daha kudretli varlıklardı! Böylece insanüstü varlıklar, tanrılar, tanrıçalar, devler, canavarlar, kısacası mitler oluştu ve hepsi mitolojinin (efsane bilimi) konusu oldu.

• Türk mitolojisi, Telepinu'nun bolluk ve bitki tanrısı _____ anlatır.

Eskiden insanlar Telepinu'nun kızması durumunda tüm kaynakların _____ düşünürdü.

• Japon mitolojisi Baku'nun kabusları yiyerek _____ bahseder. İnsanlar yardım isterlerse Baku'nun kendilerine şans _____ inanırdı.

• Eski Yunanda Athena'nın en büyük tanrı olan Zeus'un kızı _____ ve şehri düşmanlardan _____ inanılırdı. Mitolojide Athena'nın yetişkin ve silahlı bir şekilde, babasının kafasından fırlayarak _____ söylenir.

• Mısır mitolojisinde ise en büyük tanrılardan biri güneş tanrısı Ra'dır. Eski Mısırlılar Ra'nın her sabah ateşlerin içinden tekrar _____ inanırdı.

DOLAYLI AKTARIM (bütün zamanlar)					-Dik/-lyEcek + İyelik + -Inİ söyle
Eylem	-	Ek	İyelik Eki	Ek	Örnekler
git	-ma	-dik/-dik	-ım/-im/-um/-üm	-ı/-nı/-i/-ni	Arkadaşıma 'Bugün hiç dışarı çıkmak istemiyorum' dedim.
bul	-me	-duk/-dük	-ın/-in/-un/-ün	-u/-nu/-ü/-nü	Arkadaşıma bugün hiç dışarı çıkmak istemediğimi söyledim.
al		-tık/-tik	-ı/-i/-u/-ü		Murat 'Geçen hafta İstanbul'a gittim' dedi.
çık		-tık/-tük	-ımız/-imiz/-umuz/-ümüz		Murat geçen hafta İstanbul'a gittiğini söyledi.
		-acak/-ecek	-ınız/-iniz/-unuz/-ünüz		İnsanlar yakın gelecekte başka gezegenlerde yaşam izleri bulacak diye düşünüyorum.
		-yacak/-yecek	-ları/-leri		Nurşen geçen hafta evlenmiş diye duydum.
					Nurşen'in geçen hafta evlendiğini duydum.
					Onlara "Bu akşam nerde yemek yiyeceksiniz." diye sorduk.
					Onlara bu akşam nerde yemek yiyeceklerini sorduk.
					İnsanların yakın gelecekte başka gezegenlerde yaşam izleri bulacağını düşünüyorum.
					İnsanlar yakın gelecekte başka gezegenlerde yaşam izleri bulacağını düşünüyorum.

2 Yeniden yazalım

- Lee "İki yıldır Ankara'da yaşıyorum, Türk yemeklerine iyice alıştım." dedi.
Lee iki yıldır Ankara'da yaşadığını, Türk yemeklerine iyice alıştığını söyledi.
- Aa, siz burada mısınız? Ben de "Beklemeyip gittiler herhalde." diye düşünmüştüm.
- Milli Eğitim Bakanlığı "Özel okul sınavları 17 Haziran'a ertelenmiştir." diye açıklama yaptı.
- Sivri dilli gazeteci bugünkü yazısında "Bütün medya patronları sahtekarlık yapar." diye yazmış.
- Ünlü şarkıcı "Artık müziği bırakacağım, çünkü daha sakin bir hayat istiyorum." diyerek herkesi şaşırttı.
- Yolsuzluklarla gündeme gelen belediye başkanı "Biz halkımız için çalışıyoruz." dedi.
- Emlakçı "Hiçbir emlakçı bu ev için benim yaptığım indirim yapmaz." derken hiç inandırıcı görünmüyordu.
- "Kursunuzda müzik dersi alanlara gitar da hediye ediliyor." diye duydum, öyle mi?
- Gazetede "Yağışlı hava iki gün daha devam edecek." diye okudum.
- Katılımcılar "Sempozyum hepimiz için çok verimli geçti." dediler.
- Yazarın imza gününde okuyucuların çoğu "Sonraki kitabınız ne zaman çıkacak?" diye sordu.
- Öğretmenimiz "Sınav kağıtlarınızı henüz okumadım." dedi.
- Teknik direktör "İki futbolcuyla görüşmeler devam ediyor, bu isimleri size daha sonra açıklayacağız." dedi.
- Ayşe Hanım, "Hastanın muayene ücreti ödendi." diye not aldınız mı?
- Çevre ve Orman Bakanı televizyonda "Çeşme'deki orman yangını kontrol altına alınmıştır." diye duyuru yaptı.

EROS'UN AŞKI

1) Birlikte çok mutluydular ancak Psykhe'nin kız kardeşleri onların bu mutluluğunu kıskandılar... Psykhe'ye "Eğer o güzel bir delikanlı olsaydı senden yüzünü gizlemezdi, seni böyle ıssız bir sarayda tutmazdı." dediler. Ve ona Eros gelmeden önce yanan bir lambanın üzerine vazoyu ters çevirip koymasını söylediler. Psykhe böylece Eros uyuduktan sonra vazoyu kaldırıp aydınlıkta onun yüzünü görebilecekti.

2) Psykhe (Ruh) bir kralın üç kızının en güzeli idi. Gerçekten o kadar güzel, o kadar alımlıydı ki görenler onu Aphrodite sanıyorlardı. Ancak Aphrodite bir ölümlü ile karıştırılmaktan hiç hoşlanmamıştı. Bu yüzden bir gün oğlu Eros'u yanına çağırdı ve "O kızı dünyanın en çirkin erkeğine aşık ederek cezalandırmanı istiyorum!" dedi. Eros annesinin isteğini yerine getirmek için hemen yola koyuldu. Psykhe'yi dünyanın en çirkin, en kötü erkeğine aşık etmeye niyetliydi ancak kızı görür görmez ona aşık oldu. Psykhe'yi alıp bir ormanın ortasında kurulmuş, ıssız bir saraya kaçırdı. Ancak yüzünü kızı hiç göstermedi.

3) Eros gece karanlık çöktükten sonra gizlice saraya giriyor ve sevdiği ile buluşuyordu. Psykhe kendisini deliler gibi seven bu delikanlının yüzünü görmek istese de Eros bunu kabul etmiyordu, gece hep karanlıkta geliyor ve güneş doğmadan da gidiyordu, akşamları sarayda ateş ya da mum yakılmasını yasaklamıştı. Psykhe ne kadar yalvarsa da fayda etmedi. "Aşkımızın sırrını kalbinde taşıdığına sürece mutlu olacaksınız" dedi Eros. "Beni görmeyi aklından bile geçirme, kim olduğumu ya da kimin oğlu olduğumu öğrenme, bilmeden tanımadan beni körü körüne sev... Senden gizlenen şeyleri öğrenmeye çalışarak mutlu olma fırsatını elinden kaçırma." Ve Psykhe de bunu kabul etmiş, Eros'u görmeden kim olduğunu bilmeden sevmişti.

4) O gece Eros her şeyden habersiz uykuya daldıktan sonra Psykhe lambayı eline aldı ve yatağa yaklaştı... Çirkin ve iğrenç bir erkek görmeyi beklerken genç ve çok yakışıklı bir erkekle karşılaşmıştı. Onu alından öpmek için eğildi ve o sırada lambanın kızgın yağından bir damla Eros'un çıplak omzuna damladı. Eros duyduğu acıyla sıçrayarak uyandı. Sevgilisinin ona oyun oynadığını anlayıp uçarak oradan uzaklaştı.

5) Psykhe üzüntüden ne yapacağını bilemez olmuştu. Çok aradı ama bir türlü Eros'un izine rastlayamadı. Sonunda "Belki bana acıyıp Eros'un yerini söyler." diye düşünerek Aphrodite'in sarayına gitti. Ancak Aphrodite ona yardım etmek bir yana, onu bir köle olarak çalıştırmaya başladı. Zavallı Psykhe Eros için her türlü acıya katlanmaya razı oldu. Nihayet bir gün Eros'un yanan omzu iyileşti ve kendisine bu kadar yürekte bağlı olan sevgilisinin kaderini değiştirmek için Olympos'a gitti. Zeus'un ayaklarına kapanıp "Ne olur Psykhe'yi kurtarın ve bana eş olarak verin!" diye yalvardı. Psykhe Zeus'un emriyle tanrılar katına getirildi ve Eros'la orada evlendiler, mutlu bir hayat sürdürdüler.

6) Aphrodite'in oğlu Eros dünyaya güzellik ve neşe getirir, insanların gönüllerini aşk ateşi ile yakardı. Sırtında bir çift kanadı vardı. Bu kanatlarla uçarak dünyayı dolaşır, geçtiği yerlere çiçek kokuları saçardı. Eros'un elinde her zaman okları olurdu. Bu oklarla insanları kalplerinden vurur, onları birbirlerine aşık ederdi ve bir gün kendisi de bir güzele aşık oldu...

1. paragraf: _____ 2. paragraf: _____
 3. paragraf: _____ 4. paragraf: _____
 5. paragraf: _____ 6. paragraf: _____

	Var	Yok
1. Aphrodite'in Psykhe'yi cezalandırmak istemesinin nedeni	☐	☐
2. Eros'un Psykhe'den yüzünü saklamasının nedeni	☐	☐
3. Eros'un Olympos'a gitme nedeni	☐	☐
4. Eros'un, sevgilisini terk etme nedeni	☐	☐

	Doğru	Yanlış
1. İnsanlar Psykhe'yi Aphrodite'le karıştırıyordu.	☐	☐
2. Eros, aşık olduğu Psykhe'yi kendi sarayına kaçırdı.	☐	☐
3. Psykhe, Eros uykudayken onun yüzünü görmeyi başardı.	☐	☐
4. Aphrodite Eros'u bulması için Psykhe'ye yardım etmedi.	☐	☐
5. Psykhe ve Eros birbirlerine kavuşamadılar.	☐	☐

1. İnsanlar Psykhe'yi Aphrodite sanıyordu, çünkü _____

2. Eros Psykhe'yi öldürmedi, çünkü _____

3. Psykhe Aphrodite'nin sarayına gitti, çünkü _____

1. Aphrodite, oğlu Eros'a _____ söyledi.

2. Eros Psykhe'ye _____ söyledi.

3. Eros Psykhe'den _____ istedi.

4. Kız kardeşleri Psykhe'ye _____ söyledi.

5. Psykhe _____ düşündü.

6. Eros Zeus'tan _____ istedi.

4 Düzeltelim, eşleyelim

Gazetelerde Mitoloji

1 Heykeltıraş Ziya Büyük, Ankara Kafkas Yunan mitolojisi ile ilgili sergisini açtı. Yirmi yedi kara kalem resimden oluşan sergiyi 20 Nisan'a kadar hafta içi her gün gezmek mümkün.

2 Mitolojik kahramanlar olan Leandros ve Hero'nun aşkını anlatmak üzere İngiltere'den Türkiye'ye beş amatör yüzücü geldi. Üç saatlik parkur geçişi sırasında yüzücülere balıkçı teknesi de eşlik etti.

3 Ankara'da Roma Hamamı kazılırken savaş tanrısı Hermes'in heykeli bulundu. Milattan sonra 3. yüzyıla ait, üstün bir işçilik örneği olan heykel Dünya Medeniyetleri Müzesi'nde sergilenecek.

4 Yunan mitolojisindeki kötülük tanrıçasının adının verildiği göktaşı 2029'da Dünya'ya çarpabilir. 300 metre çapında olan bu göktaşının yörüngesini belirlemek üzere uzaya bir araç gönderildi.

Mitolojik Aşka Kulaç	☐
Dünya'yı Kötülük'ten Koruyacak	☐
Mitolojik Mağaraya Herkül Heykeli	☐
Mitoloji Tuvalde Hayat Buldu	☐

5 Seçelim, sürdürelim

Ben mitolojide bir kahraman olsaydım _____ olurdu. Çünkü _____

_____

_____

_____

• Aphrodite (Aşk Tanrıçası)	• Apollo (Müzik Tanrısı)
• Nike (Zafer Tanrıçası)	• Eros (Aşk Tanrısı)
• Hebe (Gençlik Tanrıçası)	• Poseidon (Deniz Tanrısı)
• Hygieia (Sağlık Tanrıçası)	• Zeus (Göklerin Tanrısı)

BİNLERCE HURAFE

Yatağın solundan kalkmak ya da ayna kırılması uğursuzluk mudur? Merdiven altından geçtiğimizde ya da önümüze kara kedi çıktığında kötü olaylarla mı karşılaşırız? Ya evin içinde şemsiye açtığımızda bizi neler bekliyor?

İnsanoğlu ulaştığı uygarlık düzeyine rağmen geçmişinden gelen sayısız inanışla yaşıyor. Bir yandan her şeyi bilimsel bir nedene bağlamaya çalışırken bir yandan da boş inançlardan vazgeçemiyor. Kimi zaman korkudan, kimi zaman çaresizlikten, kimi zaman da rastlantı sonucu doğan bu inanışlar, 'batıl inançlar' olarak adlandırılmaktadır.

'Batıl' sözcüğü Arapça'da 'yersiz, boş, gerçek dışı' anlamına gelmektedir. Bu inançların yersiz, boş olup olmadığı tartışılrsa da, dünyanın her yerinde bu tür inançlar tarih boyunca etkili olmuş ve olmaya devam etmektedir. Batıl inançlar kişiden kişiye değişebildiği gibi toplumlara özgü de olabilmektedir.

Uzmanlar çağdaşlıkla ilgisi olmayan bu inançların, insanları hem olumlu hem olumsuz yönde etkileyebileceğini söylüyor. Onlara göre, bu inançların bazıları insanları olumlu davranışlara yönlendirdiği için yararlı gibi görülebilmektedir. Ancak batıl inançlara fazlaca bağlanıp hayatı onlara göre düzenlemenin de insanları takıntılı hale getirebileceğini söylemektedirler. Yapılan araştırma sonuçlarına göre, 500 bin çeşit batıl inanç olduğu ortaya çıkmıştır. İşte size Türkiye'deki batıl inançlardan birkaç örnek...

Bir evin yakınında baykuş öterse, o evde biri ölür ya da bir acı yaşanır.

Tencerede su boşu boşuna kaynarsa düşmanlar çoğalır.

Parmakları birbirine geçirip elleri bağlamak iyi değildir, insanın şansı kapanır.

Hamile kadın kime bakarsa doğacak çocuk ona benzeyecektir.

Geç saatte yemek yenen yere melekler gelmez.

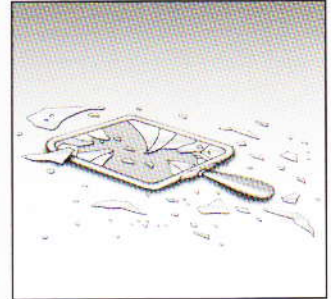
Ayna kırılması uğursuzluktur.

Dört yapraklı yonca bulmak şans getirir.

Elden ele makas alınırsa kavga çıkar. Makas bir zemine bırakılarak el değiştirilmelidir.

İnsanın üzerindeki giysinin söküğü dikilmez. Giysi çıkarıldıktan sonra dikilmelidir.

Terliğin ya da ayakkabının ters bırakılması uğursuzluktur.

	Var	Yok
1. Batıl inançların ortaya çıkış nedenleri	☐	☐
2. Batıl inançların insanlara etkileri	☐	☐
3. Uzmanların batıl inançlarla ilgili görüşleri	☐	☐
4. Batıl inançlara kapılmamak için yapılması gerekenler	☐	☐
5. Batıl inançlara örnekler	☐	☐
6. Batıl inançları takıntı haline getirenlerin yapması gerekenler	☐	☐

7 Tartışalım

Batıl inançların doğuş sebebi neler olabilir?

- Herhangi bir nesneye karşı duyulan korku
- İyi alışkanlıklar kazandırmaya yöneltme
- Karşılaşılan olaylarla ilgili çaresizlik hissi
- Rastlantılar sonucu ortaya çıkan alışkanlıklar
- Doğa olaylarına mantıklı açıklamalar getirememek

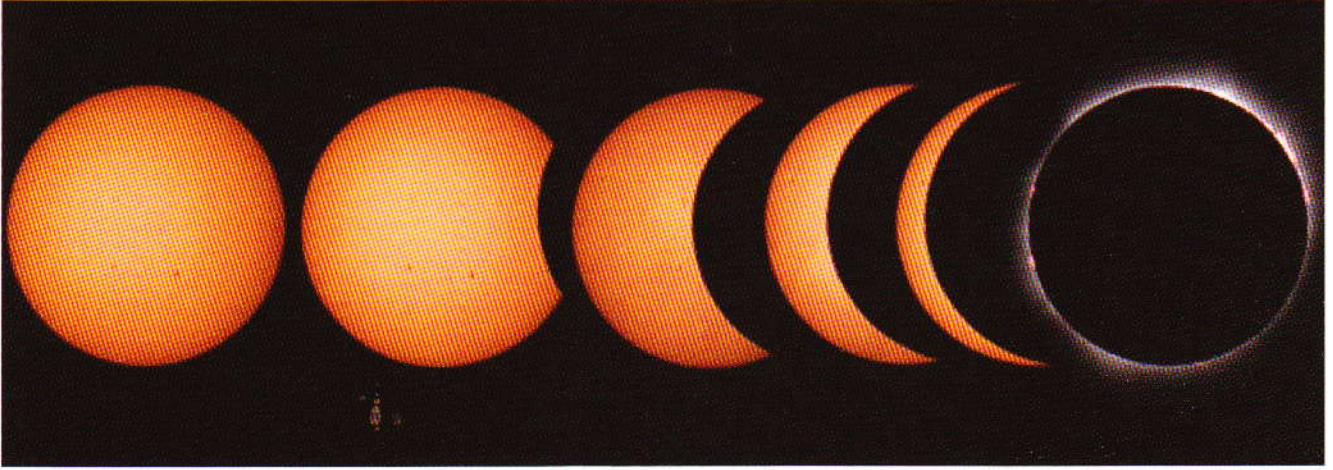
DOLAYLI AKTARIM (levet/hayır soruları)					-(y)lp...-mE + -dik/-(y)EcEk + iyelik + -Inil sor-		
Eylem	Ek	Eylem	-	Ek	Iyelik Eki	Ek	Örnekler
kullan	-ip/-yip	kullan	-ma	-dik/-dik	-im/-im	-i/-ni/-i/-ni	Ben sana 'Hızlı araba kullanmayı seviyor musun?' diye sordum>
yardım et	-ip/-yip	yardım et	-me	-yacak/-yecek	-ın/-in		Ben sana hızlı araba kullanmayı sevip sevmediğini sordum.
sev	-up/-yup -üp/-yüp	sev			-i/-i -imiz/-imiz -ınız/-iniz -ları/-leri		Doktor hastaya 'Sigara kullanıyor musunuz?' diye sordu> Doktor hastaya sigara kullanıp kullanmadığını sordu. Kadın görevliye 'Bana yardım eder misiniz?' diye sordu> Kadın görevliye kendisine yardım edip edemeyeceğini sordu. Kadın görevliye kendisine yardım edip edeceğini sordu. Kadın görevliye kendisine yardım edeceğini sordu. Kadın görevliye kendisine yardım edemeyeceğini sordu.

8 Yeniden yazalım

1. Ayşe, bana "Kara kedinin uğursuz olduğuna inanıyor musun?" diye sordu.
Ayşe bana kara kedinin uğursuz olduğuna inanıp inanmadığını sordu
2. Ben, size "Yarınki toplantıya katılacak mısınız?" diye soruyorum.
_____
3. Doktor, hastasına "Daha önce bu ilaçtan kullandınız mı?" diye sordu.
_____
4. Annesi, çocuğa "Yemeğini bitirdin mi?" diye sordu.
_____
5. Can, Gökçe'ye "Bana yardım edecek misin?" diye sordu.
_____
6. Çocuk, babasına "Yarın arabayı verecek misin?" diye sordu.
_____
7. Annem, bana "Dışarıda hava güzel mi?" diye sordu.
_____
8. Yolda rastladığım bir adam, bana "Sigaranız var mı?" diye sordu.
_____
9. Arkadaşım, bana "Bozuk paran var mı?" diye sordu.
_____
10. Ahmet, bana "Patlayan araba lastiğini tamir edebilir misin?" diye sordu.
_____

9 Yeniden yazalım

1. Manava bir kilo elmanın ne kadar olduğunu sordum.
Manava "Bir kilo elma ne kadar?" diye sordum
2. Onlara nereden geldiklerini sordum.
_____
3. Ona partiye kiminle gittiğini sordum.
_____
4. Küçük Ali bakkala 1 liraya kaç tane çikolata alabileceğini sordu.
_____
5. Turistler sık sık Sultan Ahmet Camisi'nin nerede olduğunu soruyorlar.
_____
6. Sekreter bana nerede doğduğumu sordu.
_____
7. Ona partideki uzun saçlı delikanlının kim olduğunu sordum.
_____
8. Ali Ayşe'ye işten sonra nereye gideceğini sordu.
_____

10 Tartışalım

- Bence dolunay insan davranışlarını ya da sağlığını hiçbir şekilde etkilemiyor.
- Ben dolunayın insanları olumsuz yönde etkilediğine inanıyorum.
- Dolunayın insanlar üzerinde olumlu etkileri olduğunu düşünüyorum.
- Dolunayın insan psikolojisini ve sağlığını etkileyip etkilemediğinden emin değilim.

11 Yerleştirelim, işaretleyelim

Dolunay

temsil etmek • yakınmak • saptanmak
denk gelmek • takip etmek

1. Günümüzde, tıp alanındaki ilerlemeye rağmen bazı hastalıkların nedenleri halen _____.
2. İnternet sayesinde dünyanın her yerinde, mesleğimle ilgili gelişmeleri rahatlıkla _____.
3. Yapılan araştırmalar insanların kendini en kötü hissettiği günün genellikle pazartesiye _____ gösteriyor.
4. Yoğun stres altında çalışanların çoğu mide hastalıklarından _____.
5. Türk toplumunda siyah yası, Japonya'da ise mutluluğu _____.

Doğru Yanlış

1. Pek çok hastane çalışanı ve polis, insanların dolunaydan olumsuz yönde etkilendiğini söylüyor.
2. Trafik kazalarının artmasında dolunayın mı hafta sonu aceleciliğinin mi daha çok etkili olduğu kesinleşmemiştir.
3. Bilim insanları, dolunayın insanlar üzerinde olumsuz etkileri olup olmadığıyla ilgilenmiyor.
4. Dolunayın insanları etkilediğini düşünenlerin tümü bu etkilerin olumsuz olduğuna inanır.

Dolunayın etkisiyle ortaya çıkabilen durumlar

- intihar sara nöbeti uykusuzluk
kalp krizi baş ağrısı trafik kazası

Dolunay hakkında olumlu inançlara sahip ülkeler

- Belçika Fransa Hindistan
İzlanda Mısır Çin

12 Okuyalım, yerleştirelim

Merdiven Altı Korkusu

uğursuzluk • inanışı • inanç • şans • kutsal
sembolü • batıl inançlar

Duvara dayanmış bir merdiven görürseniz altından geçmeyin etrafından dolanın! Çünkü o merdivenin üstünde ya bir tamirci, ya bir boyacı ya da camları silen biri olabilir. Başınıza bir çekiç, su kovası, boya kutusu hatırla bir adam düşme ihtimali yüksektir! Yani merdiven altından geçmek kötü bir olayla karşılaşmanıza neden olabilir!

Merdiven altından geçmenin _____ getireceği inancı _____ içinde, en azından gerçekten işe yarayan bir _____ tir. Ancak inancın kökeni daha başkadır. Duvara dayanan bir merdiven, duvar ile arasında bir üçgen oluşturur. Bu geometrik şekil birçok dinde ve kültürde tanrıların _____ üçgeni olarak tanımlanır. Hatta, piramitlerin kenarlarının üçgen olması da bu inanca dayanır. Kutsal üçgenin içinden geçmek de kutsal bir yere meydan okumak olarak algılanır.

Asırlar sonra bu inanç, Hristiyanlık'ta İsa'nın ölüm şekliyle ilişkilendirilmiştir. Çarmıha dayalı merdiven kötülüğün ve ölümün _____ olmuştur. İnsanlar, merdiven altından geçmekle kötü bir olayla karşılaşacaklarına inanmışlardır. Hatta 17. yy.'da Fransa'da ve İngiltere'de ölüm cezası alan kişiler öldürülmeden önce merdiven altından geçiriliyor ve böylelikle kötü şansları onaylanmış oluyordu. Bu uygulamalar yıllar içinde değişse de, merdiven altından geçmenin insana kötü _____ getireceği _____ günümüzde de oldukça yaygın şekilde sürmektedir.

13 Okuyalım, anlatalım

Şansınız Bol Olsun

Pek çok kültürde şans getirdiğine ve insanları kötülüklerden koruduğuna inanılan nesnelere vardır. Sizin ülkenizde de böyle inançlar var mı? Siz de bunlara inanıyor musunuz?

At Nalı

Hristiyanlıkta da önemli bir yeri olan at nalı, Türk kültüründe evlerin kapılarında ya da eski kapı tokmaklarında da görülmektedir. At nalının koruyuculuğunun olabilmesi için uçlarının yukarıya bakması gerekmektedir.

Benim ülkemde

Geyik Boynuzu

Çinlilerde de görülen, geyik boynuzunun şans getirdiği inancı, Anadolu'da da kapı üstlerine ya da oda duvarlarına geyik ve keçi boynuzu asma geleneğini ortaya çıkarmıştır.

Benim ülkemde

Güvercin

Güvercinin insanın başına pislemesinin çoğu kültürde olduğu gibi Türklerde de uğur ve şans getireceğine inanılır. Milli Piyango İdaresi'nin simgesinin güvercin olmasının da belki bu inanışla bir ilgisi vardır.

Benim ülkemde

Dört Yapraklı Yonca

Normalde üç yapraklı olan yoncanın dört yapraklısını bulmak bir şans göstergesi olarak kabul edilir. Ancak, 1950'lerde bilim adamlarının dört yapraklı yonca üretmesi, yoncanın uğur getirme gücünü yok etmiş midir acaba?

Benim ülkemde

Uğur Böceği

'Uç uç böceği' ya da 'gelin böceği' olarak da bilinen bu böcek, bir kişinin eline konduğunda o kişi bir dilek tutarsa ve bundan sonra da o böcek uçarsa o kişinin dileğinin gerçekleşeceğine inanılır.

Benim ülkemde

ANADOLU'NUN SIRLARI

Anadolu binlerce yıldan bu yana pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış, birçok gizemi de içinde saklamıştır. Anadolu'da bulunan yeraltı kentleri ve Nemrut Dağı'ndaki tarihi kalıntılar insanlar için hala bir sırdır

Derinkuyu

Yaklaşık yüz metre derinlikte, mükemmel bir havalandırma ve savunma sistemine sahip, binlerce kişinin yaşayabileceği, tamamen güvenli alanlar... Orta Anadolu'da kimler tarafından kurulduğu hala kesin olarak bilinmeyen yeraltı kentlerinden söz ediyoruz.

Bir zamanlar, Anadolu'nun insanları, yeryüzünü olduğu kadar yerin altını da mekan tutmuşlardı. Bu nedenle özellikle Orta Anadolu yöresinde yüze yakın yeraltı kenti, tüneller ve mağaralar bulunmaktadır. Özellikle Derinkuyu yeraltı şehri olağanüstü bir yapı olarak dikkat çeker. Yaklaşık yüz bin kişilik bir topluluğun barınma, yeme, içme, ibadet, savunma ihtiyacını karşılayabilecek düzeydedir. Şarap üretimi yapılabilen, içinde su kuyusu ve ahırlar bulunan yeraltı şehrinin sadece sekiz katı gezilebilmekte ve bu 'karınca yuvaları'nın sırları hala çözülme beklemektedir.

Nemrut

'Tanrıların tahtı' olarak nitelenen Nemrut Dağı, iki bin metre yükseklikte kurulmuş bir kral mezarıyla dev heykellerin, kabartmaların, bir tapınağın, uzun yazıtların ve dünyanın en eski, dev boyutlu horoskopunun bulunduğu bir 'gizemler diyarı'dır. Geçmişten bugüne pek çok iddianın konusu olmuş, hatta uzaylıların gizli üssü olduğu bile söylenmiştir.

Nemrut Dağı'nın zirvesinde yer alan kral mezarı ve onun üstünde, taşların yığılmasıyla oluşturulmuş 50 metre yüksekliğindeki tepe hayli ilginçtir. Mezarın Tutankhamon'ununki kadar zengin olduğu iddia edilmektedir. Romalılardan bu yana birçok kişi tünel kazarak mezar odasına girmeye çalışmış ancak şimdiye kadar hiç kimse bunu başaramamıştır. Ayrıca zirvenin dört yanındaki, çeşitli tanrıları betimleyen, dokuz metrelik, altı ton ağırlığındaki taş heykeller de insanı şaşkınlık içinde bırakmaktadır. Bu heykellerin zirveye nasıl taşındığı hala bir muammadır.

	Doğru	Yanlış
1. Yeraltı kentlerini kimlerin inşa ettiği açıklığa kavuşmamıştır.	☐	☐
2. Derinkuyu, yeraltı kentlerinin en büyüğüdür.	☐	☐
3. Derinkuyu'da sekizden fazla kat vardır.	☐	☐
4. Nemrut Dağı'ndaki mezar odası ziyarete açık değildir.	☐	☐
5. Nemrut'taki heykeller tanrılar için yapılmıştır.	☐	☐
	Var	Yok
1. Yeraltı kentlerinin yaygın olarak bulunduğu bölge	☐	☐
2. Derinkuyu'da kaç kat bulunduğu	☐	☐
3. Nemrut'un hangi şehirde olduğu	☐	☐
4. Nemrut'taki mezarın hangi krala ait olduğu	☐	☐
5. Nemrut'taki heykellerin şaşırtıcı özellikleri	☐	☐

DOLAYLI AKTARIM (koşac tunceleri)								[olup] ...ol [-ma] + -dik + iyelik + -nli	
Ad/Sıfat	Eylem	Ulaş	Eylem	—	Ek	Iyelik Eki	Ek	Örnekler	
güzel zor hasta yabancı	ol	up	ol	-ma	-dik/-duk -acak/-yacak	-ım/-um/ -ın/-un -ı/-nı/-u/-nu -ımız/-umuz -ınız/-unuz -ları	-a/-na -dan/den -ı/-nı -u/-nu	Elif arkadaşlarına "Türkçe zor bir dil değil" diyor. Elif arkadaşlarına Türkçenin zor bir dil olmadığını söylüyor. Öğrenci öğretmene "Geçen hafta hastaydım" dedi. Öğrenci öğretmene geçen hafta hasta olduğunu söyledi. Görevli öğrenciye "Siz yabancı mısınız?" diye sordu. Görevli öğrenciye (onun) yabancı olup olmadığını sordu. Garson müşteriye "Yemekler güzel mi?" diye sordu. Garson müşteriye yemeklerin güzel olup olmadığını sordu. Garson müşteriye "Yemekler güzel olup olmadığını sordu"	

15 Yeniden yazalım

- Polis "Bu yol trafiğe kapalı." dedi.
Polis bu yolun trafiğe kapalı olduğunu söyledi
- Yeliz "Uzun zamandır hiç keyfim yok." dedi.
_____
- Hemşire hastaya "İki gün sonra taburcusunuz." dedi.
_____
- "Nasıl-sın?" diye merak ettim. İyileştin mi?
_____
- Ev sahibi "Ev gayet bakımlı." diyor.
_____
- Taksici "Hiç bozuğum yok." deyip benden fazla para aldı.
_____
- Görevli "Müzemimiz tadilat dolayısıyla iki ay kapalı." dedi.
_____

DOLAYLI AKTARIM (kipler)										-mEk/-mE + iyelik gerek/-iste-		
Eylem	—	Ek	Eylem	Eylem	Ulaş	Eylem	—	Ek	Ek	Ek	Zaman Eki	Örnekler
ziyaret et doldur al git	-ma -me	-mak -mek -ma -me	-m -n -sı/-si -mız/-miz -nız/-niz -ları/-leri	gerek	ip	gerek	-me	-dik -tik	-i -ni			Serap "Yılbaşında annemi ziyaret etmeliyim." diyor. Serap "Yılbaşında annesini ziyaret etmesi gerektiğini söylüyor." Memur bana "Bu formu doldurmalısınız." dedi. Memur bana bu formu doldurmam gerektiğini söyledi. Garsona "Önce bir çorba alayım." dedim. Garsona önce bir çorba almak istediğimi söyledim. Emre sevgilisine "Bu akşam sinemaya gidelim mi?" diye sordu. Emre sevgilisine bu akşam sinemaya gitmeyi teklif etti/önerdi. Serap yılbaşında annesini ziyaret etmeliliğini söyledi.
...	...	...	...	iste	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	teklif et öner	...	...	...	...	...	...	...	...
...	-ma -me	-ma -me	-yı -yi	...	...	...	-me -mez	...	...	...	-yor/-iyor -di/-ti -ecek/-yecek -ır/-er -miş -meli -se	...

16 Yeniden yazalım

- Müdür bize "Toplantıya mutlaka katılmalısınız." dedi.
Müdür toplantıya katılmamız gerektiğini söyledi
- Öğretmen öğrencilerine "Daha çok çalışmalısınız." dedi.
_____
- Görevli bana "Size yardım edeyim mi?" diye sordu.
_____
- Ali "Hesabı ben ödeyeyim." dedi.
_____
- Ayşe'yi arayıp "Başka bir gün buluşalım." diyeceğim.
_____
- Gül, erkek arkadaşına "Bana böyle davranmamalısın." diyerek ağlamaya başladı.
_____
- "Sokak çocukları için herkes elinden geleni yapmalı." diye düşünüyorum.
_____
- Doktor bana "İlacı sekiz saatte bir almalısınız." dedi.
_____

17 Tartışalım

Bence UFO'lar

☐ aldatmaca	☐ gerçek
☐ inandırıcı	☐ iddia
☐ hayal ürünü	☐ olası

18 Dinleyelim, işaretleyelim

Tanımlanamayan Uçan Nesnelere

UFO'ların özellikleri

• Kendi çevresinde döner.	☐	• Çok büyüktür.	☐
• Işık yumağı gibidir.	☐	• Puro biçiminde olabilir.	☐
• Çevik hareket eder.	☐	• Yeşil renktedir.	☐

Doğru Yanlış

1. Atom bombasının oluşturduğu patlama uzaylıların dünyaya olan ilgisini artırmıştır.	☐	☐
2. UFO adı verilen cisimler askeri bilgiler toplamak amacıyla kullanılmaktadır.	☐	☐
3. Birçok insan UFO iddialarıyla haksız para kazanmaktadır.	☐	☐
4. UFO denen araçlar büyük ülkeler tarafından üretilmektedir.	☐	☐
5. UFO gördüğünü iddia eden kişilerin anlattıkları birbirine benzemektedir.	☐	☐
6. UFO hikayeleri ilk olarak 2. Dünya Savaşı'ndan sonra anlatılmaya başlamıştır.	☐	☐
7. UFO'ların varlığına inananlar, uzaylıların gri renkte olduğunu söylemektedir.	☐	☐

"Bu işin içinde bir iş var."

☐ Bu iş hiç kolay değil.
☐ Bu iş dışardan görüldüğü gibi değil.
☐ Bu işi tek kişi başaramaz.
☐ Bu işi dışardan birinin anlaması mümkün değil.

19 Sürdürelim

Modern tıp artık pek çok hastalığın çaresini buluyor, son on yılda teknolojiye gelinen nokta hayal sınırlarımızı zorluyor. Ancak bütün bu sevindirici gelişmelere karşın, evren ve bizim güzel gezegenimiz Dünya, bir türlü çözemediğimiz sırlarla dolu.

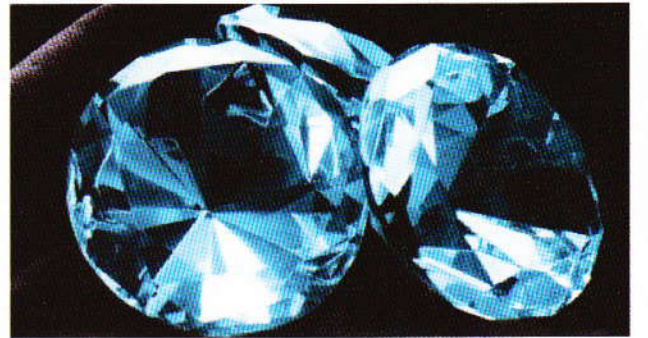
---

20 İşaretleyelim, eşleyelim

Taşların Gizemli Güçleri

	Doğru	Yanlış
1. Programda Doktor Nurdan Cihan'dan bilgi alınıyor.	☐	☐
2. Taşların etkileriyle ilgili araştırmalar bilimsel değil.	☐	☐
3. Zebercet taşı geçmişte elmas kadar değerliydi.	☐	☐
4. Taşlardan fayda görebilmek için onların olumlu etkilerine inanmak gerek.	☐	☐

1. Kuvars	☐ Cesaret verir.
2. Ametist	☐ Kemikleri korur.
3. Krizokol	☐ Heyecanı azaltır.
4. Akuamarin	☐ Yatıştırıcıdır.
5. Malakit	☐ Ağrıları giderir.
6. Zebercet	☐ Radyasyonu toplar.
7. Turkuaz	☐ Karaciğere iyi gelir.

Morgan Robertson gençken denizcilik yapmış sonradan yazarlık yapmaya karar vermiş bir Amerikalıydı. 1897 yılında yeni bir deniz öyküsü yazmayı planlarken hayalinde dev bir yolcu gemisi vardı. Bir aşk temasını da içerecek olan kitabının kahramanları bu dev gemiye binip İngiltere'den ABD'ye doğru yola çıkacaklar ve aşk hikayesi dünyanın en lüks gemisinde sürecekti. Ama öykünün hayali kahramanları bir sürprizle karşılaşacaklar ve bir deniz kazası bu gemiyi okyanusun derinliklerine yollayacaktı. Robertson oturup yazmaya başladı ve öyküye iki isim verdi; "Nafile" ve "Titan Kazası"... Evet, yanlış okumadınız; Titan... Şimdi beraberce Robertson'un romanından bir bölümü; "Titan"ın batış sahnesini okuyalım.

"Gözcü haykırdı; 'buzdağı! Birinci

subay, kaptana haber verdi ve derhal "makine dairesine geri git" emri verildi. Fakat dev gemi durmuyordu, hızını kesmesi için zaman lazımdı ve sisler arasında bir buzdağı yaklaşıyordu. Aşağıdan ise orkestranın sesi geliyordu. Sonra buzdağı gemiye ulaştı, bu arada gemi biraz yan dönmüştü ama yetersizdi ve kaptanla yardımcılarının çaresiz bakışları arasında buzdağı Titan'ın sancak tarafına çarptı. Darbe hafifti, kaptan o anda ucuz atlattık diye düşünüyordu. Ama birkaç dakika sonra gemi birden yan yattı, **buzdağı asıl yarayı geminin altında açmıştı**, yara öldürücüydü."

Daha sonra Robertson öyküye; geminin hızla su aldığı, alarm verildiğini, kadınların ve çocukların filikalara bindirildiğini, Avrupa'nın en ünlü ve zengin kişilerinin birbirlerine ebediyen veda ederken dev yolcu gemisi Titan'ın buzlu kutup sularına hızla gömüldüğünü anlatarak devam ediyordu.

Ve Robertson'un kitabı 1898 yılında yayınlandı. Aradan 14 yıl geçti ve başka bir zamanda, başka bir gemi, İngiltere'den denize açıldı ve yukarıda okuduğunuz batış sahnesi aynen gerçekleşti. Sadece o kadar mı? Bakın Morgan Robertson Titanic'ten 14 yıl önce yazdığı romanında daha neleri bilmmişti?

Titanic, Robertson'un romanındaki gemi gibi Southampton Limanı'ndan yola çıktı. İki gemi de aynı yerde okyanusa gömüldü. Ve her iki gemide de yeterince filika yoktu; Robertson romanındaki gemide 24 filika bulunduğunu yazıyordu; Titanic'te ise 22 filika vardı. Sonra... Gerçek kazanın sonucunda 1513 yolcu öldü veya kayboldu. Robertson'un romanındaki Titan'da ise 1500 kişi ölüyordu. Her iki gemi de 3000 kişilikti ve Titanic'e 2224 kişi binmişti. Aynı gemi, aynı yerden aynı yere yolculuk, aynı tarihte, aynı yerde kaza, aynı buzdağı ve aynı tür batış, aynı yolcu ve ölü sayısı...

Morgan Robertson başarılı olmadı, kitabı satmadı, daha sonra yazdıkları da ilgi görmedi. Başarısız bir yazar olarak, Mart 1915'te bir otel odasında yaşama veda etti. Asıl inanılmaz olay burada, çünkü Robertson Mart 1915'te öldü. Yani gerçek Titanic'in batışından üç yıl sonra... Ve bugüne kadar hiç kimse onun 14 yıl önce Titanic'i aynen nasıl anlatabildiğini çözemedi.

1. _____ tarih 1897'dir.
2. _____ tarih 1898'dir.
3. _____ tarih 1912'dir.
4. _____ tarih 1915'tir.

"Buzdağı asıl yarayı geminin altında açmıştı."

- Elindeki yarayı hemen temizlemezsek mikrop kapabilir.
- Kalbindeki bu yara kolayca kapanacak gibi değildi.
- Tekne kayalıklara çarparak yara almış.
- Hırsızın yüzünde büyük bir yara izi varmış.

